2025/2587

16.12.2025

ROZHODNUTÍ RADY (SZBP) 2025/2587

ze dne 15. prosince 2025

na podporu Střediska pro jihovýchodní a východní Evropu pro kontrolu ručních palných a lehkých zbraní (SEESAC) pro provádění regionálního plánu pro boj proti nedovolenému obchodování se zbraněmi v oblasti západního Balkánu a na podporu činností zaměřených na odzbrojení a kontrolu zbraní v jihovýchodní a východní Evropě

RADA EVROPSKÉ UNIE

s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, a zejména na čl. 28 odst. 1 a čl. 31 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 19. listopadu 2018 přijala Rada strategii EU proti nedovoleným palným zbraním, ručním palným a lehkým zbraním a střelivu do nich, nazvanou „Zajištění zbraní, ochrana občanů“ (dále jen „strategie EU pro ruční palné a lehké zbraně“), která stanoví pokyny pro činnost Unie v oblasti ručních palných a lehkých zbraní. Strategie EU pro ruční palné a lehké zbraně uvádí, že EU přikládá zvláštní význam regionální spolupráci jakožto účinnému prostředku kontroly ručních palných zbraní. Jako jeden z prioritních regionů z hlediska podpory je ve strategii uveden západní Balkán.

(2) Na vrcholné schůzce EU – západní Balkán konané dne 17. května 2018 v Sofii se představitelé unie dohodli na Sofijské deklaraci, ke které se připojili partneři ze západního Balkánu a v níž se mimo jiné zavázali, že výrazně posílí operativní spolupráci v boji proti mezinárodní organizované trestné činnosti v prioritních oblastech, jako jsou palné zbraně, drogy, převaděčství migrantů a obchodování s lidmi.

(3) Západní Balkán je i nadále jednou ze zdrojových oblastí obchodu s nedovolenými zbraněmi směřujícími do Unie.

(4) Dne 10. července 2018 uspořádalo Spojené království Velké Británie a Severního Irska v Londýně pátou vrcholnou schůzku se západním Balkánem, na níž byl přijat „regionální plán do roku 2024 pro udržitelné řešení problému nezákonného držení ručních palných a lehkých zbraní/ palných zbraní a střeliva pro ně, jejich zneužívání a obchodování s nimi na západním Balkáně“ (dále jen „plán“).

(5) Uvedený plán byl poté aktualizován a prodloužen do roku 2030.

(6) V Agendě OSN pro udržitelný rozvoj 2030, která byla přijata dne 25. září 2015, bylo zdůrazněno, že udržitelného rozvoje nelze dosáhnout bez míru a bezpečnosti a že toky nedovolených zbraní patří mezi faktory vedoucí k násilí, nedostatečné bezpečnosti a nespravedlnosti.

(7) Na čtvrté konferenci o přezkumu provádění Akčního programu OSN k prevenci, potírání a vymýcení nezákonného obchodu s ručními palnými a lehkými zbraněmi ve všech jeho aspektech, která se konala v červnu roku 2024 v New Yorku, členské státy OSN znovu potvrdily význam posílení regionální a subregionální spolupráce prostřednictvím lepší koordinace, konzultací, výměny informací a případně operativní spolupráce s relevantními regionálními a subregionálními organizacemi a mechanismy, v rámci relevantních plánů a dalších iniciativ, jakož i s donucovacími orgány, orgány ochrany hranic a orgány posuzujícími vývozní a dovozní licence.

(8) Cíle plánu, které byly dohodnuty partnery ze západního Balkánu, jsou v souladu s úsilím vyvíjeným ze strany Unie a OSN za účelem potírání nedovoleného hromadění ručních palných a lehkých zbraní a střeliva pro ně a nedovoleného obchodování s nimi. Unie by proto měla západní Balkán v provádění plánu podporovat.

(9) Unie provádění plánu již podporovala prostřednictvím rozhodnutí Rady (SZBP) 2018/1788 ([1]) a (SZBP) 2022/2321 ([2]).

([1]) Rozhodnutí Rady (SZBP) 2018/1788 ze dne 19. listopadu 2018 na podporu Střediska pro jihovýchodní a východní Evropu pro kontrolu ručních palných a lehkých zbraní (SEESAC) pro provádění regionálního plánu pro boj proti nedovolenému obchodování se zbraněmi v oblasti západního Balkánu (Úř. věst. L 293, 20.11.2018, s. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2018/1788/oj).

([2]) Rozhodnutí Rady (SZBP) 2022/2321 ze dne 25. listopadu 2022 na podporu Střediska pro jihovýchodní a východní Evropu pro kontrolu ručních palných a lehkých zbraní (SEESAC) pro provádění regionálního plánu pro boj proti nedovolenému obchodování se zbraněmi v oblasti západního Balkánu a na podporu činností zaměřených na odzbrojení a kontrolu zbraní v jihovýchodní a východní Evropě (Úř. věst. L 307, 28.11.2022, s. 149, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2321/oj).

(10) V roce 2002 bylo v Bělehradě zřízeno Regionální středisko pro jihovýchodní a východní Evropu pro kontrolu ručních palných a lehkých zbraní (SEESAC), které působí v rámci společného mandátu Rozvojového programu OSN (UNDP) a Rady pro regionální spolupráci (RCC). Uvedené Středisko, které nahradilo Pakt o stabilitě pro jihovýchodní Evropu, napomáhá vnitrostátním a regionálním zúčastněným stranám při kontrole a omezování šíření a zneužívání ručních palných a lehkých zbraní a střeliva pro ně, a přispívá tak k posilování stability, bezpečnosti a rozvoje v jihovýchodní a východní Evropě. Středisko SEESAC klade zvláštní důraz na rozvoj regionálních projektů zaměřených na řešení problematiky přeshraničních toků zbraní.

(11) Unie považuje středisko SEESAC za preferovaného partnera pro provádění předmětného plánu na západním Balkáně vzhledem k jeho prokázaným zkušenostem a zavedené sítí, průkazné kvalitě práce a koordinační úloze v rámci příprav plánu.

(12) Kromě toho by tato akce Unie měla podpořit boj proti nedovolenému obchodování se zbraněmi v Moldavské republice a na Ukrajině, které se potýkají s podobnými problémy v oblasti kontroly ručních palných a lehkých zbraní. Toho cíle by mělo být dosaženo předáváním znalostí a zkušeností a osvědčených postupů vypracovaných na západním Balkáně od roku 2001,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

1. Unie podporuje partnery ze západního Balkánu při provádění regionálního plánu pro udržitelné řešení problému nezákonného držení ručních palných a lehkých zbraní / palných zbraní a střeliva pro ně, jejich zneužívání a nedovolené obchodování s nimi na západním Balkáně.

2. Během nové fáze podpory Unie se vychází z výsledků dosažených v rámci rozhodnutí (SZBP) 2018/1788 a (SZBP) 2022/2321 a projektu „Podpora posílení boje proti nezákonnému držení a zneužívání ručních palných a lehkých zbraní na západním Balkáně a obchodování s nimi“, financovaného prostřednictvím Nástroje předvstupní pomoci (NPP/2021/425–067), prováděných střediskem SEESAC.

3. Nová fáze podpory Unie bude prováděna v doplňkovosti s rozhodnutím Rady (SZBP) 2024/3006 ([3]).

Článek 2

1. Činnosti se zaměřují na čtyři hlavní oblasti, přičemž je nadále uplatňován ucelený přístup ke zvládání hrozby, již představují ruční palné a lehké zbraně v tomto regionu.

2. Tyto čtyři hlavní oblasti se zaměřují na strategicko-politickou rovinu i na operační aspekty, a poskytují tak přímou podporu na všech úrovních kontroly ručních palných a lehkých zbraní, přičemž důraz je kladen na:

— koordinaci regionálního přístupu a monitorování provádění plánu,

— posílení výměny poznatků a meziregionální spolupráce v oblasti kontroly ručních palných a lehkých zbraní,

— posílení kapacit donucovacích orgánů v Moldavsku a na Ukrajině s cílem bojovat proti nezákonnému držení, zneužívání a obchodování,

— posílení kapacit donucovacích a celních orgánů západního Balkánu pro boj proti nedovolenému obchodování.

3. Zeměpisnou oblastí působnosti této akce je západní Balkán, přičemž přímými příjemci projektu jsou Albánie, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Kosovo *, Severní Makedonie a Srbsko. Kromě toho, pokud jde o cíle stanovené v odstavci 1, tato akce poskytuje podporu Moldavské republice a Ukrajině.

4. Podrobný popis akce je obsažen v příloze tohoto rozhodnutí.

([3]) Rozhodnutí Rady (SZBP) 2024/3006 ze dne 2. prosince 2024 na podporu činností střediska SEESAC zaměřených na odzbrojení a kontrolu zbraní v jihovýchodní Evropě, které omezují hrozbu nedovolených ručních palných a lehkých zbraní a střeliva pro ně (Úř. věst. L, 2024/3006, 3.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/3006/oj).

* Tímto označením nejsou dotčeny postoje k otázce statusu a označení je v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 1244/1999 a se stanoviskem Mezinárodního soudního dvora k vyhlášení nezávislosti Kosova.

Článek 3

1. Za provádění tohoto rozhodnutí odpovídá vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku (dále jen „vysoký představitel“).

2. Technickým prováděním akce uvedené v čl. 1 odst. 1 je pověřeno středisko SEESAC, v případě potřeby v koordinaci s odpovědnou osobou Evropské multidisciplinární platformy pro boj proti hrozbám vyplývajícím z trestné činnosti (EMPACT) pro palné zbraně.

3. Středisko SEESAC plní své úkoly pod vedením vysokého představitele. Za tímto účelem uzavře vysoký představitel s Rozvojovým programem OSN, jednajícím jménem střediska SEESAC, nezbytná ujednání.

Článek 4

1. Finanční referenční částka na provádění projektu financovaného Unií podle čl. 1 odst. 1 činí 3 499 363,97 EUR.

2. Výdaje financované referenční částkou stanovenou v odstavci 1 jsou spravovány v souladu s postupy a pravidly, kterými se řídí rozpočet Unie.

3. Na řádnou správu výdajů uvedených v odstavci 2 dohlíží Komise. Za tímto účelem uzavře s Rozvojovým programem OSN, jednajícím jménem střediska SEESAC, nezbytnou dohodu. Tato dohoda stanoví, že středisko SEESAC musí zajistit zviditelnění příspěvku Unie úměrné jeho výši.

4. Komise usiluje o uzavření dohody uvedené v odstavci 3 co nejdříve po vstupu tohoto rozhodnutí v platnost. Informuje Radu o veškerých obtížích v tomto procesu a o dni uzavření dohody.

Článek 5

1. Vysoký představitel podává Radě zprávy o provádění tohoto rozhodnutí, založené na pololetních zprávách vypracovaných střediskem SEESAC. Rada na základě těchto zpráv provádí hodnocení.

2. Komise podává zprávy o finančních aspektech projektu uvedeného v čl. 1 odst. 1.

Článek 6

1. Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem přijetí.

2. Toto rozhodnutí pozbývá platnosti 36 měsíců ode dne uzavření dohody uvedené v čl. 4 odst. 3. Pozbývá však platnosti šest měsíců ode dne svého vstupu v platnost, nebude-li taková dohoda v této šestiměsíční lhůtě uzavřena.

V Bruselu dne 15. prosince 2025.

Za Radu

předsedkyně

K. KALLAS

PŘÍLOHA

PROJEKTOVÝ DOKUMENT

PROJEKT VĚNOVANÝ ČINNOSTEM ZAMĚŘENÝM NA KONTROLU RUČNÍCH PALNÝCH A LEHKÝCH ZBRANÍ V RÁMCI PROVÁDĚNÍ PLÁNU PRO UDRŽITELNÉ ŘEŠENÍ PROBLÉMU NEZÁKONNÉHO DRŽENÍ RUČNÍCH PALNÝCH A LEHKÝCH ZBRANÍ / PALNÝCH ZBRANÍ A STŘELIVA PRO NĚ, JEJICH ZNEUŽÍVÁNÍ A OBCHODOVÁNÍ S NIMI NA ZÁPADNÍM BALKÁNĚ, JAKOŽ I NA ODZBROJENÍ A KONTROLU ZBRANÍ V JIHOVÝCHODNÍ A VÝCHODNÍ EVROPĚ

1. **Úvod a cíle**

Nedovolené palné zbraně a ruční palné a lehké zbraně i nadále přispívají k nestabilitě a násilí v Evropské unii, v jejím bezprostředním sousedství a ve zbytku světa. Tato skutečnost je uznána ve *strategii EU proti nedovoleným palným zbraním, ručním palným a lehkým zbraním a střelivu pro ně*, přičemž západní Balkán a východní sousedství jsou uvedeny jako prioritní oblasti, které jsou zdrojem znepokojení. Celkovým cílem této akce je dále přispívat k míru a bezpečnosti v Evropě i na celém světě bojem proti hrozbě, kterou představuje nedovolené držení ručních palných a lehkých zbraní, jejich zneužívání a obchodování s nimi, a posílit regionální stabilitu prostřednictvím angažovanosti v rámci Rady pro regionální spolupráci a v partnerství s dalšími příslušnými mezinárodními partnery a iniciativami.

Zejména díky komplexní a dlouhodobé podpoře ze strany Evropské unie je v jihovýchodní a východní Evropě soustavně dosahováno pokroku, pokud jde o boj proti nedovolenému držení ručních palných a lehkých zbraní, jejich zneužívání a obchodování s nimi. Podle *posouzení hrozeb závažné a organizované trestné činnosti v Evropské unii z roku 2025* je však západní Balkán i nadále jednou z hlavních oblastí, z nichž pocházejí nedovolené palné zbraně směřující do EU ([1]). Ačkoli v současné době neexistují žádné zprávy o nedovoleném obchodování s palnými zbraněmi pocházejícími z Ukrajiny, významným zdrojem se může v budoucnu stát i prostředí po skončení konfliktu. Z hlediska bezpečnosti EU i celosvětového míru a bezpečnosti je tedy nesmírně důležité zintenzivnit úsilí v oblasti kontroly ručních palných a lehkých zbraní v regionech sousedících s EU (a zajistit, že dosavadní pokrok bude udržen).

Orgány západního Balkánu posílily v roce 2018 na základě *regionálního prováděcího plánu pro jihovýchodní Evropu zaměřeného na boj proti šíření ručních palných a lehkých zbraní a proti jejich dopadu* svůj závazek řešit přetrvávající výzvy v oblasti nezákonného držení ručních palných a lehkých zbraní, jejich zneužívání a obchodování s nimi, a to tím, že na vrcholné schůzce se západním Balkánem, která se uskutečnila v Londýně, přijaly *plán pro udržitelné řešení problému nezákonného držení ručních palných a lehkých zbraní / palných zbraní, střeliva pro ně a výbušnin, jejich zneužívání a obchodování s nimi na západním Balkáně do roku 2030* ([2]) (dále jen „plán“) ([3]).

Plán skýtá vizi západního Balkánu jako bezpečnější oblasti, která bude šiřitelem bezpečnosti a v níž budou zavedeny komplexní a udržitelné mechanismy dohledu a kontroly, jež budou zcela harmonizovány se standardy Unie a dalšími mezinárodními standardy, za účelem odhalování, prevence, stíhání a kontroly nezákonného držení a zneužívání palných zbraní, střeliva a výbušnin a obchodování s nimi. Vypracování plánu podpořilo Regionální středisko pro jihovýchodní a východní Evropu pro kontrolu ručních palných a lehkých zbraní (SEESAC) ([4]), které je pověřeno vládami a EU, aby koordinovalo, monitorovalo a podporovalo jeho provádění.

Od roku 2018 bylo dosaženo pokroku: jurisdikce na západním Balkáně zabavily více než 36 000 palných zbraní; více než 294 000 palných zbraní bylo dobrovolně odevzdáno; 4 447 palných zbraní bylo legalizováno a 5 064 palných zbraní bylo znehodnoceno. Kromě toho bylo více než 67 000 kusů ručních palných a lehkých zbraní zničeno. Plán rovněž dále přispěl k harmonizaci právních předpisů s *acquis* EU, čímž přímo podpořil úsilí o integraci do EU a posílil operativní spolupráci nejen na západním Balkáně, ale také s klíčovými platformami a subjekty EU, jako je FRONTEX, EUROPOL a EMPACT. Plán rovněž přispěl k tomu, aby byla v nestabilním prostředí po skončení konfliktu posílena regionální bezpečnost a důvěra, což jsou zásadní předpoklady pro udržení míru a rozvoje. Výzvy však přetrvávají. Během první fáze provádění plánu bylo na západním Balkáně zaznamenáno 17 798 incidentů s palnými zbraněmi, při nichž bylo zabito 794 osob, 2 108 osob bylo zraněno, 2 650 osob bylo ohrožováno a 333 spáchalo sebevraždu. Skutečnost, že v případě téměř 50 % všech zaznamenaných incidentů došlo k zabavení zbraní, svědčí o proaktivním přístupu donucovacích orgánů k odstraňování zbraní z oběhu.

([1]) Podle střediska SEESAC je uvedený region nejen zdrojem, ale také tranzitním a cílovým místem nedovoleného obchodování s palnými zbraněmi.

([2]) Viz https://www.seesac.org/SALW-Control-Roadmap/.

([3]) Na ministerském zasedání EU – západní Balkán věnovaném spravedlnosti a vnitřním věcem, které se konalo v říjnu 2024, byl tento plán prodloužen na období po roce 2024.

([4]) Jakožto výkonná složka *regionálního prováděcího plánu pro jihovýchodní Evropu zaměřeného na boj proti šíření ručních palných a lehkých zbraní a proti jejich dopadu*.

Osvědčené postupy uplatňované na západním Balkáně ovlivnily i širší region. Moldavská republika dosáhla díky finančním prostředkům a podpoře, které EU poskytuje středisku SEESAC, pokroku v posilování fyzické bezpečnosti a úsilí v oblasti řízení zásob. Bylo zlepšeno zabezpečení dvou skladů ručních palných a lehkých zbraní a čtyř soudních skladů předmětů doličných, přičemž od roku 2005 bylo zničeno více než 13 000 kusů ručních palných a lehkých zbraní a byl zřízen systém elektronické evidence zbraní. Rovněž bylo vynaloženo úsilí, pokud jde o posílení analytických kapacit pro vyšetřování související s palnými zbraněmi prostřednictvím zřízení kontaktního místa pro palné zbraně. Ukrajina naproti tomu dosáhla pokroku tím, že posílila koordinační úsilí na vnitrostátní úrovni, neboť zřídila *Koordinační středisko pro boj proti nedovolenému obchodování s palnými zbraněmi* ([5]), zahájila rozvoj strategie pro ruční palné a lehké zbraně, pracovala na harmonizaci svého právního rámce s *acquis* EU a díky řadě školení posílila své kapacity. Zástupci Moldavské republiky a Ukrajiny se pravidelně účastní procesů regionální spolupráce, které zprostředkovává středisko SEESAC, v oblasti kontroly ručních palných a lehkých zbraní v jihovýchodní a východní Evropě.

Plán pro západní Balkán s jasným rámcem pro monitorování a koordinačním mechanismem kromě toho sloužil jako podnět k opatřením na celém světě a vedl k vypracování karibského plánu pro palné zbraně a plánu pro Střední Ameriku a Dominikánskou republiku.

Dopad plánu pro kontrolu ručních palných a lehkých zbraní na západním Balkáně a jeho význam pro regionální spolupráci a bezpečnost EU byl uznán na řadě zasedání na vysoké úrovni, přičemž EU se jasně zavázala, že bude jeho provádění podporovat i nadále. ([6])

Nová fáze projektu SEESAC bude vycházet z výsledků dosažených podle rozhodnutí Rady EU (SZBP) 2018/1788 a (SZBP) 2022/2321, jakož i projektu NPP/2021/425–067, nazvaného Podpora na posílení boje proti nezákonnému držení ručních palných a lehkých zbraní, jejich zneužívání a obchodování s nimi na západním Balkáně. Obě rozhodnutí i projekt provádělo středisko SEESAC (platnost posledních dvou akcí končí koncem prosince 2025). Při provádění bude zajištěna doplňkovost s rozhodnutím Rady EU (SZBP) 2024/3006.

Tato akce přímo přispěje k provádění bezpečnostní strategie EU, strategie EU pro ruční palné a lehké zbraně, akčního plánu EU proti nedovolenému obchodování s palnými zbraněmi, politického cyklu EU pro boj proti organizované a závažné mezinárodní trestné činnosti (platforma EMPACT pro palné zbraně), Smlouvy o obchodu se zbraněmi, Akčního programu OSN k prevenci, potírání a vymýcení nezákonného obchodu s ručními a lehkými zbraněmi ve všech jeho aspektech, mezinárodního nástroje pro sledování, protokolu OSN o palných zbraních, rezoluce Rady bezpečnosti OSN 1325 (2000) o ženách, míru a bezpečnosti a programu OSN pro odzbrojení, který byl posílen prostřednictvím Paktu pro budoucnost, jenž poskytuje nový politický impuls a institucionální podporu mnohým ze závazků v oblasti odzbrojení přijatých v rámci původního programu. Akce konkrétně dále posílí regionální spolupráci při boji proti hrozbě, již představuje šíření ručních palných a lehkých zbraní a střeliva pro ně. Výsledky projektu rovněž přímo přispějí k provádění cíle udržitelného rozvoje č. 16 Agendy 2030 o pokojných a spravedlivých společnostech, zejména cíle 16.1 (výrazně snížit všechny formy násilí a související míru úmrtnosti všude na světě) a 16.4 (výrazně snížit pohyb nezákonných zbraní), a cíle 5 týkajícího se genderové rovnosti. Zároveň přispějí k provádění regionálního prováděcího plánu pro jihovýchodní Evropu zaměřeného na boj proti šíření ručních palných a lehkých zbraní a proti jejich dopadu. Akce bude prováděna jako součást regionálního programového dokumentu UNDP pro Evropu a Společenství nezávislých států (2026–2029).

2. **Výběr prováděcí agentury a koordinace s dalšími příslušnými iniciativami zaměřenými na financování**

Středisko SEESAC je společnou iniciativou Rozvojového programu OSN a Rady pro regionální spolupráci, přičemž hlavní část financování zajišťuje Evropská unie, a je kontaktním místem pro činnosti související s ručními palnými a lehkými zbraněmi v jihovýchodní Evropě. Středisko SEESAC má jakožto výkonná složka regionálního prováděcího plánu pro jihovýchodní Evropu zaměřeného na boj proti šíření ručních palných a lehkých zbraní klíčový mandát ke koordinaci úsilí v oblasti kontroly ručních palných a lehkých zbraní, k monitorování pokroku a poskytování technické a poradenské podpory a podpory při provádění projektů vládám v regionu v rámci boje proti nedovolenému držení ručních palných a lehkých zbraní, jejich zneužívání a obchodování s nimi. Vlastní odpovědnost regionu je zajištěna prostřednictvím Rady pro regionální spolupráci a regionální řídicí skupiny, v jejímž rámci poskytují zástupci všech partnerů z jihovýchodní Evropy strategické poradenství pro činnost střediska SEESAC.

([5]) Celý název zní: Koordinační středisko pro boj proti nedovolenému obchodování s palnými zbraněmi, jejich součástmi, díly a střelivem.

([6]) Jedná se například o vrcholnou schůzku EU – západní Balkán, jež se konala dne 13. prosince 2023, vrcholnou schůzku EU – západní Balkán, která se uskutečnila dne 18. prosince 2024 a summit v rámci berlínského procesu, jenž proběhl dne 14. října 2024.

Středisko SEESAC spolupracuje od roku 2002 s vnitrostátními i mezinárodními zúčastněnými stranami v jihovýchodní a východní Evropě při uplatňování uceleného přístupu ke kontrole ručních palných a lehkých zbraní tím, že provádí celou škálu činností, mezi něž patří: usnadňování strategické a operační regionální spolupráce, podpora rozvoje politiky a posilování kapacit institucí, kampaně zaměřené na zvyšování informovanosti a na sběr ručních palných a lehkých zbraní, řízení zásob těchto zbraní, snižování nadměrných zásob a posilování schopností v oblasti označování a sledování, kapacit v oblasti odhalování a vyšetřování, jakož i zlepšená kontrola vývozu zbraní. Při provádění regionálních aktivit, do nichž bylo zapojeno mnoho zúčastněných stran a které probíhaly v politickém a hospodářském kontextu společném pro všechny partnerské země v regionu, a při zajišťování vlastní odpovědnosti jednotlivých států i regionu a dlouhodobé udržitelnosti příslušných opatření tak středisko SEESAC získalo jedinečné schopnosti a zkušenosti a zavedlo se jako hlavní regionální orgán v oblasti kontroly ručních palných a lehkých zbraní.

Středisko SEESAC pokračuje v komunikaci na bilaterální i multilaterální úrovni se všemi příslušnými aktéry a organizacemi. V tomto ohledu středisko SEESAC nadále slouží jako sekretariát regionální řídicí skupiny zabývající se problematikou ručních palných a lehkých zbraní (RSG) a v úzké spolupráci s EU, Německem a Francií koordinuje a monitoruje provádění plánu pro západní Balkán. V této souvislosti středisko SEESAC rovněž plní funkce sekretariátu Svěřeneckého fondu více partnerů pro kontrolu ručních palných a lehkých zbraní na západním Balkáně.

Středisko SEESAC pravidelně přispívá k činnosti relevantních regionálních fór. Kromě toho pravidelně přispívá k ministerským zasedáním EU – západní Balkán v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí, k zasedáním pořádaným v rámci berlínského procesu a k procesu na úrovni ministrů obrany ze zemí jihovýchodní Evropy. Středisko SEESAC nadále udržuje širokou síť formálních i neformálních partnerství s organizacemi a iniciativami, jako jsou Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE), Organizace Severoatlantické smlouvy (NATO) a příslušné agentury OSN, zejména Úřad OSN pro otázky odzbrojení (UNODA), Úřad OSN pro drogy a kriminalitu (UNODC), Výzkumný institut OSN pro otázky odzbrojení (UNIDIR) a orgán OSN pro rovnost žen a mužů a pro posílení postavení žen (UNWOMEN), a s regionálními organizacemi, jako je Regionální středisko pro kontrolu zbraní, verifikaci a poskytování pomoci (RACVIAC). Středisko SEESAC pravidelně přispívá ke Koordinační akci OSN pro ruční palné zbraně (CASA), která sdružuje všechny agentury OSN zabývající se odzbrojením a kontrolou zbraní, ke koordinačním zasedáním pro ruční palné a lehké zbraně a odstraňování min, což je neformální mechanismus pro koordinaci činností v oblasti kontroly ručních palných a lehkých zbraní, do něhož jsou zapojeny NATO, Unie, Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě a středisko SEESAC. Kromě toho se středisko SEESAC pravidelně účastní koordinačních zasedání zabývajících se Ukrajinou, koordinačního zasedání mezinárodních partnerů věnovaného úsilí v oblasti kontroly ručních palných a lehkých zbraní na Ukrajině a zprostředkovaného OBSE a zasedání podskupiny pro boj proti trestné činnosti a zajištění komunitní bezpečnosti na Ukrajině v rámci odvětvové pracovní skupiny pro prosazování práva, která zprostředkovává mise EUAM.

V zájmu účinného zapojování partnerů v jihovýchodní Evropě je středisko SEESAC v těsném kontaktu s relevantními subjekty Unie a poskytuje jim podporu, a zejména pokud jde o GŘ Komise pro vnitřní věci (DG Home) a Europol, jakož i iniciativy pod vedením Unie, jako je platforma EMPACT (palné zbraně) a evropská odborná skupina pro otázky palných zbraní (EFE).

Středisko SEESAC razilo přístup založený na řešení společných problémů prostřednictvím regionálních iniciativ, který v jihovýchodní a východní Evropě přinesl vynikající výsledky, nejen z hlediska sdílení zásadních informací a prosazování zdravé regionální soutěže, kterou podněcuje, ale především proto, že uplatňováním uceleného způsobu provádění přispívá k dosahování soustavných a snadno měřitelných výsledků na vnitrostátní i regionální úrovni. Pořádání každoročních zasedání řídicí skupiny zabývající se problematikou ručních palných a lehkých zbraní a zapojení střediska SEESAC do všech relevantních procesů a iniciativ umožňuje včasnou a otevřenou výměnu informací, získávání solidních poznatků o situaci a předvídavost, díky čemuž je zajištěno, aby se prováděné činnosti nepřekrývaly, odpovídaly aktuálním potřebám jednotlivých států a regionů a reagovaly na měnící se trendy.

Středisko SEESAC vychází při svých činnostech z potřeb formulovaných jeho partnery, ze shromážděných základních údajů a z posouzení potřeb, přičemž jeho činnost je podmíněna schválením a politickou podporou, jež udělí zúčastněné strany z jednotlivých států. Veškeré činnosti jsou navíc zařazeny do rámce podpory procesů vedených Unií a plnění standardů a kritérií Unie. Středisko SEESAC bylo při provádění činností plánovaných v rámci jeho předchozích projektů financovaných Unií velmi úspěšné a dosáhlo udržitelných výsledků projektu tím, že rozvinulo a posílilo odpovědnost jednotlivých partnerů za příslušné projekty a činnosti, prosazovalo regionální koordinaci, předávání zkušeností a sdílení osvědčených postupů, jakož i výzkum na regionální úrovni. Díky svým odborným znalostem v oblasti ručních palných a lehkých zbraní a velmi dobré znalosti regionálních záležitostí a příslušných zúčastněných stran je středisko SEESAC nejvhodnějším partnerem pro provádění této konkrétní akce.

Středisko SEESAC bude nadále koordinovat svou činnost s pokračující mezinárodní pomocí prováděnou v rámci programů OSN, zejména pokud jde o svěřenecký fond sdružující více partnerů pro plán v oblasti kontroly ručních palných a lehkých zbraní na západním Balkáně. Svěřenský fond plánu je klíčovým mechanismem financování na podporu provádění plánu. Svěřenský fond byl zřízen v březnu 2019 programem UNDP a úřadem UNODC jakožto zúčastněnými organizacemi OSN s cílem zajistit při provádění plánu koordinovaný přístup financování, pokud jde o dárce i jurisdikce. Posiluje koordinaci, plánování a komunikaci mezi všemi partnery, podporuje spolupráci a snižuje rizika pro vlády a finanční přispěvatele prostřednictvím komplexního systému řízení založeného na rizicích a výsledcích. Svěřenský fond těží z úzké spolupráce s Německem a Francií, které jsou iniciátory plánu, k nimž se připojily Spojené království, Švédsko, Norsko a Nizozemsko. Svěřenský fond zmobilizoval příspěvky ve výši přibližně 30 milionů USD. Středisko SEESAC UNDP funguje jako sekretariát svěřenského fondu a odpovídá za celkovou koordinaci a monitorování svěřenského fondu a poskytuje mu technickou, řídicí, plánovací a programovou podporu. Do září 2025 bylo v rámci svěřenského fondu podpořeno 25 projektů prováděných zúčastněnými organizacemi OSN, přičemž 16 z nich již bylo završeno a devět z nich dosud probíhá.

Činnost střediska SEESAC rovněž doplňuje OBSE prováděním rozhodnutí Rady EU (SZBP) 2024/3097 na podporu komplexního programu, jehož účelem je napomáhat úsilí o prevenci a potírání nedovoleného obchodování s ručními palnými a lehkými zbraněmi a konvenčním střelivem v jihovýchodní Evropě, jakož i prováděním rozhodnutí Rady EU (SZBP) 2024/3003 na podporu posílení kapacit ukrajinských orgánů při předcházení a potírání nedovoleného obchodování se zbraněmi, střelivem a výbušninami.

Středisko SEESAC jedná pravidelně v součinnosti s dalšími akcemi podporovanými Unií v jihovýchodní a východní Evropě, zejména co se týče akcí Europolu, Frontexu a Interpolu, jakož i operativních akčních plánů platformy EMPACT (palné zbraně) s cílem zajistit doplňkovost akcí, relevantnost a včasné provádění opatření.

3. **Popis projektu**

Nová fáze projektu SEESAC bude vycházet z výsledků dosažených v rámci projektů prováděných prostřednictvím rozhodnutí Rady EU (SZBP) 2018/1788 a (SZBP) 2022/2321, jakož i projektu financovaného Komisí a prováděného prostřednictvím NPP/2021/425–067 nazvaného „Podpora na posílení boje proti nezákonnému držení ručních palných a lehkých zbraní, jejich zneužívání a obchodování s nimi na západním Balkáně“. Všechny tyto tři projekty provádělo středisko SEESAC. Platnost posledních dvou projektů končí koncem prosince 2025. Při provádění nové fáze projektu SEESAC bude dále zajištěna doplňkovost s probíhajícím projektem podle rozhodnutí Rady EU (SZBP) 2024/3006.

Tato nová fáze bude zaměřena na čtyři hlavní oblasti, přičemž bude i nadále uplatňován ucelený přístup ke zvládání hrozby, již představují ruční palné a lehké zbraně v tomto regionu. Uvedené čtyři oblasti se zaměřují na strategicko-politickou rovinu i na operační aspekty, a poskytují tak přímou podporu na všech úrovních kontroly ručních palných a lehkých zbraní, přičemž důraz je kladen na koordinaci regionálního přístupu a monitorování provádění plánu; posílení výměny poznatků a meziregionální spolupráce v oblasti kontroly ručních palných a lehkých zbraní a posílení kapacit donucovacích orgánů v Moldavsku a na Ukrajině s cílem bojovat proti nezákonnému držení ručních palných a lehkých zbraní, jejich zneužívání a obchodování s nimi, jakož i posílení kapacit donucovacích a celních orgánů západního Balkánu v oblasti boje proti nedovolenému obchodování s těmito zbraněmi.

Výsledkem projektu bude zejména:

— koordinované provádění a monitorování provádění plánu pro udržitelné řešení problému nezákonného držení ručních palných a lehkých zbraní / palných zbraní, střeliva pro ně a výbušnin, jejich zneužívání a obchodování s nimi na západním Balkáně do roku 2030,

— posílená meziregionální spolupráce, správa znalostí a sdílení poznatků v oblasti kontroly zbraní,

— posílené kapacity donucovacích orgánů v Moldavsku a na Ukrajině v oblasti boje proti nedovolenému obchodování s palnými zbraněmi, střelivem a výbušninami a proti jejich zneužívání a nezákonnému držení,

— posílené kapacity donucovacích a celních orgánů západního Balkánu v oblasti boje proti nedovolenému obchodování s těmito zbraněmi.

Strategie projektu je založena na jedinečném přístupu střediska SEESAC, který spočívá v podpoře důvěry a spolupráce v regionu jakožto předpokladu pro dosažení konkrétní a měřitelné transformační změny. Konkrétně různé procesy spolupráce zprostředkované střediskem SEESAC, do nichž byli zapojeni jak tvůrci politik, tak odborníci z praxe na operační úrovni, představovaly na regionální úrovni zásadní prvek přístupu, pokud jde o zajišťování podpůrného a konkurenčního prostředí pro předávání poznatků, výměnu odborností a sdílení informací. Bylo tak možné nejen zvýšit kapacity v regionu, ale především vybudovat důvěru a podpořit přímou spolupráci mezi orgány a jednotlivými odborníky, díky níž bylo mimo jiné možno vypracovat a provádět regionální plán. Projekt bude nadále podporovat regionální spolupráci a místní odpovědnost jakožto umocňující prvky nezbytné pro dosažení měřitelných výsledků.

3.1 **Koordinace provádění plánu pro udržitelné řešení problému nezákonného držení ručních palných a lehkých zbraní / palných zbraní, střeliva pro ně a výbušnin, jejich zneužívání a obchodování s nimi na západním Balkáně do roku 2030**

Cíl

Zajistit účinnou koordinaci a monitorování provádění plánu.

Popis

Tato složka bude vycházet z výsledků rozhodnutí (SZBP) 2018/1788 a (SZBP) 2022/2321, přičemž zajistí koordinaci a monitorování provádění druhé fáze plánu (2025–2030). Plán byl revidován pro druhou fázi provádění prostřednictvím konzultačních zasedání komisí pro ruční palné a lehké zbraně v regionu v letech 2023 a 2024, čímž byla zajištěna odpovědnost regionu za výsledky a jejich udržitelnost. Konzultací se zúčastnili dárci, regionální a mezinárodní partneři i zástupci občanské společnosti. Revidované znění plánu potvrdili ministři vnitra západního Balkánu na ministerském fóru EU – západní Balkán pro spravedlnost a vnitřní věci, které se konalo v říjnu 2024.

Plán nadále přispívá ke stávajícím činnostem Unie v oblasti boje proti nedovolenému držení ručních palných a lehkých zbraní, jejich zneužívání a obchodování s nimi, zejména ke strategii EU pro ruční palné a lehké zbraně a akčnímu plánu EU proti nedovolenému obchodování s palnými zbraněmi, do kterého byl začleněn plán pro západní Balkán, a k činnosti platformy EMPACT v regionu. Tento plán je dokladem konsensu, kterého dosáhly všechny zúčastněné strany v regionu, pokud jde o stávající výzvy, obecné cíle, jichž je třeba dosáhnout, a harmonogram provádění opatření, jež mají být přijata. Představuje celkovou platformu pro naplnění společně dohodnutých klíčových ukazatelů výkonnosti na strategické, politické i operační úrovni.

Pokud jde o první fázi provádění plánu, bylo zveřejněno třináct zpráv o pokroku, které poskytují měřitelné a aktuální informace o pokroku při provádění plánu. Kromě toho byla dvakrát ročně pořádána koordinační setkání na místní a regionální úrovni, která zajistila příkladný koordinovaný přístup k provádění úsilí a nakládání se zdroji mezi orgány, dárci a prováděcími partnery.

Konkrétně budou činnosti v rámci této složky i nadále zajišťovat koordinaci a monitorování provádění plánu prostřednictvím:

— poskytování odborné a technické podpory pro koordinaci plánu, včetně regionálních koordinačních schůzek zaměřených na zhodnocení pokroku plánu a výměnu informací,

— poskytování odborné a technické podpory místním zasedáním pro koordinaci plánu při monitorování provádění akčních plánů partnerů,

— vypracovávání půlročních monitorovacích a hodnotících zpráv, dokumentujících pokrok, výzvy a potřeby v provádění plánu na základě společně dohodnutých klíčových ukazatelů výkonnosti,

— přezkumu provádění plánu v polovině období,

— činnosti zaměřené na informovanost o plánu a jeho zviditelnění (včetně údržby online platformy, zapojení zúčastněných stran a zvyšování povědomí).

Výsledky projektu / ukazatele provádění projektu:

— uspořádání až tří regionálních zasedání pro koordinaci plánu,

— posouzení pokroku, usnadnění výměny informací, předávání poznatků a standardizace,

— uspořádání místních koordinačních zasedání (celkem až 36),

— vypracování půlročních regionálních monitorovacích zpráv (celkem až šest),

— přezkum plánu v polovině období,

— údržba online platformy pro zajištění řádné informovanosti o plánu a jeho zviditelnění.

3.2 **Příspěvek k posílené meziregionální spolupráci, výměně poznatků a sdílení informací v oblasti kontroly zbraní**

Cíl

Tato složka usnadní meziregionální sdílení informací, výměnu poznatků, replikaci osvědčených postupů a získaných zkušeností prostřednictvím poskytování technického poradenství, setkání, seminářů a studijních návštěv.

Popis

Jihovýchodní Evropa v posledních dvou desetiletích uplatňuje komplexní regionální přístup ke kontrole ručních palných a lehkých zbraní, který zahrnuje všechny funkční oblasti kontroly ručních palných a lehkých zbraní. Region jako takový stál v čele inovativních řešení v oblasti kontroly ručních palných a lehkých zbraní, která inspirovala k činnosti a byla replikována v jiných částech světa. Normy a pokyny střediska SEESAC v oblasti regionálního mikroodzbrojování, které byly vypracovány v roce 2006 s cílem standardizovat kontrolní postupy, metody a normy pro ruční palné a lehké zbraně na operační úrovni, ovlivnily vývoj mezinárodních norem v oblasti kontroly ručních palných zbraní, které byly následně převedeny do Přehledu modulů provádění kontrol ručních palných zbraní (MOSAIC). Řada zúčastněných stran dále zdůraznila, že plán pro západní Balkán je jednou z globálně nejúspěšnějších regionálních snah v oblasti kontroly ručních palných a lehkých zbraní. Generální tajemník OSN jej ve svých zprávách o kontrole ručních palných a lehkých zbraní určených Radě bezpečnosti označil za pozitivní příklad a ve svém programu pro mír rovněž vyzval k vypracování a dalšímu rozvoji plánů.

Plán spolu s jeho koordinačním a monitorovacím mechanismem byl replikován v Karibiku, jakož i ve Střední Americe a Dominikánské republice a byl rovněž začleněn do akčního plánu EU proti nedovolenému obchodování s palnými zbraněmi. Středisko SEESAC podpořilo vypracování první strategie pro kontrolu ručních palných a lehkých zbraní v Kyrgyzské republice a usnadnilo meziregionální výměnu poznatků prostřednictvím studijních návštěv z Kyrgyzské republiky, Kambodže a Hondurasu na západním Balkáně s cílem umožnit delegacím poučit se z osvědčených postupů vypracovaných na západním Balkáně a sdílet své zkušenosti v oblasti kontroly ručních palných a lehkých zbraní.

EU rovněž replikuje platformu SEESAC pro monitorování ozbrojeného násilí, inovativní online datovou platformu poskytující podrobné informace a vizualizaci údajů o incidentech s palnými zbraněmi v jihovýchodní Evropě. Jihovýchodní Evropa rovněž připravuje půdu pro praktické začlenění genderového hlediska do kontroly ručních palných a lehkých zbraní. Pokrok dosažený při zprovoznění kontaktních míst pro palné zbraně (FFP) v jihovýchodní Evropě je pravidelně sdílen s FFP ze všech členských států EU na společných zasedáních.

Většina těchto postupů byla vypracována a uvedena do praxe v rámci provádění rozhodnutí Rady EU na podporu práce střediska SEESAC v oblasti odzbrojení a kontroly zbraní v jihovýchodní Evropě během posledních dvou desetiletí.

Tato složka dále usnadní sdílení informací, výměnu poznatků, replikaci osvědčených postupů a získaných zkušeností mezi regiony.

K tomuto účelu bude sloužit:

— poskytování technické a poradenské podpory,

— organizace zasedání, seminářů, studijních návštěv.

Výsledky projektu / ukazatele provádění projektu:

— poskytnutá technická a poradenská podpora,

— uspořádaná setkání, semináře nebo studijní návštěvy.

3.3 **Rozvoj kapacit donucovacích orgánů v Moldavské republice a na Ukrajině v oblasti boje proti nedovolenému obchodování s palnými zbraněmi, střelivem a výbušninami a proti jejich zneužívání a nezákonnému držení**

Cíl

Omezit hrozbu nedovoleného obchodování s palnými zbraněmi posílením kapacit donucovacích orgánů včetně pohraniční policie prostřednictvím poradenské podpory a technické pomoci na základě identifikovaných potřeb.

Popis

Tato složka vychází z předchozí podpory střediska SEESAC pro Moldavskou republiku a Ukrajinu. Zástupci obou zemí se účastní procesů regionální spolupráce, které středisko SEESAC zprostředkovává na strategické a operační úrovni, a přispívají k nim. Předávání získaných poznatků a zkušeností a osvědčených postupů vypracovaných na západním Balkáně od roku 2001 je obzvláště cenné v souvislosti s probíhající válkou na Ukrajině.

Zástupci moldavských a ukrajinských orgánů se pravidelně účastní zasedání komisí pro ruční palné a lehké zbraně a příslušných orgánů v jihovýchodní a východní Evropě, zasedání sítě odborníků na palné zbraně v jihovýchodní Evropě, a mohli tak využít sdílení informací a regionálních výměny poznatků na strategické a operační úrovni. Rovněž pro ně byly přínosem regionální činnosti v oblasti budování kapacit, například v oblasti harmonizace právních předpisů s *acquis* EU, online vyšetřování a boje proti nedovolenému obchodování se zbraněmi na darknetu.

Středisko SEESAC rovněž poskytuje podporu cíleným opatřením na kontrolu ručních palných a lehkých zbraní na vnitrostátní úrovni. Ukrajině byla poskytnuta poradenská podpora při zřízení Koordinačního střediska pro boj proti nedovolenému obchodování se zbraněmi při Ministerstvu vnitra, při vypracování vnitrostátního právního rámce pro kontrolu ručních palných a lehkých zbraní a při vypracování vnitrostátní strategie pro předcházení nedovolenému obchodování s ručními palnými a lehkými zbraněmi a boj proti němu. Byla realizována individuálně uzpůsobená odborná příprava s cílem posílit vyšetřovací kapacity donucovacích orgánů.

Středisko SEESAC rovněž poskytuje podporu cíleným opatřením na kontrolu ručních palných a lehkých zbraní v Moldavské republice. Během posledních dvou desetiletí se jednalo o opatření pro fyzickou bezpečnost a řízení zásob, včetně ničení ručních palných a lehkých zbraní a zlepšení zabezpečení skladů zbraní a střeliva a soudních skladů předmětů doličných. Byla rovněž poskytnuta podpora pro označování, vedení záznamů a sledování, bylo pořízeno označovací zařízení a organizováno školení ohledně jeho používání a byla poskytnuta podpora pro zřízení systému evidence zbraní. Středisko SEESAC rovněž poskytlo počáteční technickou a poradenskou podporu při zřizování kontaktního místa pro palné zbraně. Kromě toho byly podporovány činnosti zaměřené na zvyšování povědomí o nebezpečích zneužití a nedovoleného držení palných zbraní. Byla rovněž poskytnuta podpora pro zřízení národní komise pro ruční palné a lehké zbraně, bylo podpořeno shromažďování údajů s cílem lépe pochopit nedostatky v oblasti kontroly ručních palných a lehkých zbraní, což vedlo ke zveřejnění průzkumu týkajícího se ručních palných a lehkých zbraní v Moldavské republice, přičemž aktuální informace o incidentech týkajících se palných zbraní jsou poskytovány prostřednictvím platformy pro monitorování ozbrojeného násilí. Středisko SEESAC rovněž poskytlo podporu pro vypracování národního programu pro kontrolu ručních palných a lehkých zbraní na období 2026–2030. Po podrobném posouzení potřeb kriminální policie byla poskytnuta podpora na rozvoj standardních operačních postupů, odbornou přípravu a vybavení pro posílení vyšetřovacích kapacit.

Tato složka dále posílí kapacity institucí v Moldavské republice a na Ukrajině pro boj proti nezákonnému držení palných zbraní, střeliva a výbušnin, jejich zneužívání a obchodování s nimi, a to na základě posouzení potřeb a v souladu s mezinárodními osvědčenými postupy.

K tomuto účelu bude sloužit:

— poskytování poradenské podpory, technické pomoci, odborné přípravy a vybavení pro donucovací orgány v boji proti nedovolenému obchodování se zbraněmi v Moldavské republice a na Ukrajině,

— podpora účasti ve specializovaných regionálních platformách pro kontrolu ručních palných a lehkých zbraní.

Výsledky projektu / ukazatele provádění projektu:

— poskytnutá poradenská a technická podpora,

— pořízení vybavení pro potlačování nedovoleného obchodování se zbraněmi,

— prováděné činnosti v oblasti rozvoje kapacit,

— naplánované a provedené zlepšení zabezpečení jednoho skladu ručních palných a lehkých zbraní v Moldavské republice.

3.4 **Další rozvoj kapacit celních orgánů západního Balkánu v oblasti boje proti nedovolenému obchodování**

Cíl

Snížit hrozbu nedovoleného obchodování s palnými zbraněmi posílením kapacit celních orgánů západního Balkánu v oblasti boje proti nedovolenému obchodování.

Popis

V roce 2024 dokončilo středisko SEESAC první celoregionální posouzení potřeb celních správ na západním Balkáně s cílem vyhodnotit jejich kapacity v oblasti boje proti nedovolenému obchodování s palnými zbraněmi. Toto posouzení bylo provedeno za použití metodiky, kterou dříve vypracovalo a uplatňovalo středisko SEESAC pro útvary pohraniční a kriminální policie a která zahrnuje všechny příslušné aspekty, včetně právních předpisů, správních a institucionálních kapacit, potřeb v oblasti odborné přípravy a technického vybavení.

Ve všech šesti jurisdikcích proběhly hodnotící mise, jejichž výsledkem byly komplexní zprávy schválené příslušnými orgány. Tyto zprávy jsou základem pro cílenou podporu, která zajišťuje, aby byly celní orgány systematicky zahrnovány do regionálního a unijního úsilí v oblasti kontroly palných zbraní. Je třeba posílit kapacity celních orgánů s cílem umožnit koordinovanou přeshraniční reakci s pohraniční policií v souladu s normami evropské integrované správy hranic a plánem pro ruční palné a lehké zbraně na západním Balkáně, čímž se posílí kolektivní schopnost regionu bojovat proti nedovolenému obchodování s palnými zbraněmi.

Celní správy ve většině jurisdikcí dosud nevyužily systematického rozvoje kapacit, pokud jde o odhalování palných zbraní, hlavních částí, střeliva a výbušnin na hraničních přechodech. Tento nedostatek je kritický, neboť účinná kontrola palných zbraní vyžaduje společnou a koordinovanou reakci pohraniční policie i celních orgánů. Zatímco útvary pohraniční a kriminální policie byly podporovány prostřednictvím rozhodnutí Rady EU (2018/1788 a 2019/2111), prováděných střediskem SEESAC, srovnatelná individualizovaná podpora celním orgánům kromě účasti v regionálních procesech do značné míry chyběla. Na základě získaných poznatků a osvědčených postupů uplatňovaných ve spolupráci s pohraniční a kriminální policií se nyní předpokládá podobný přístup pro celní orgány.

Podle rozhodnutí Rady EU 2024/3006 již středisko SEESAC zahájilo činnosti v oblasti rozvoje kapacit tím, že podpořilo vypracování standardních operačních postupů pro každou celní správu na západním Balkáně. Kromě toho bude do konce roku 2025 probíhat ve všech jurisdikcích cílená odborná příprava. Z posouzení potřeb vyplývá, že jedním z hlavních nedostatků je chybějící specializované vybavení. Tento nedostatek bude řešen v rámci tohoto projektu.

K tomuto účelu bude sloužit:

— pořízení a dodání specializovaného vybavení pro celní orgány.

Výsledky projektu / ukazatele provádění projektu:

— poskytnuté vybavení.

4. **Příjemci**

Přímými příjemci projektu budou orgány ze zemí jihovýchodní a východní Evropy odpovědné za kontrolu ručních palných a lehkých zbraní. Orgány odpovědné za oblast vnitřních věcí, policejní útvary, pohraniční stráž a celní orgány Albánie, Bosny a Hercegoviny, Černé Hory, Kosova, Moldavské republiky, Severní Makedonie, Srbska a Ukrajiny budou využívat poradenské podpory, koordinačního a monitorovacího úsilí nebo činností zaměřených na rozvoj kapacit, zlepšení poznatků a zdokonalení postupů a nákladově efektivního specializovaného vybavení nezbytného pro posílení politických, operačních a technických aspektů kontroly ručních palných a lehkých zbraní. Navrhované činnosti jsou plně v souladu s *regionálním prováděcím plánem pro jihovýchodní Evropu zaměřeným na boj proti šíření ručních palných a lehkých zbraní* a *proti jejich dopadu* a s plánem pro západní Balkán, jakož i s prioritami partnerů v oblasti kontroly ručních palných a lehkých zbraní. Nepřímým příjemcem projektu bude i široká veřejnost z jihovýchodní a východní Evropy a Unie, která je nezákonným držením ručních palných a lehkých zbraní, jejich zneužíváním a obchodováním s nimi ohrožena.

5. **Zviditelnění Unie**

Středisko SEESAC přijme veškerá nezbytná opatření k zajištění zviditelnění finanční podpory Evropské unie. Tato opatření budou prováděna v plném souladu s požadavky na komunikaci a zviditelnění v rámci vnější činnosti Evropské unie (2018), jakož i s aktualizovanými pokyny pro komunikaci a zvyšování viditelnosti EU: pokyny pro vnější činnost (2022).

6. **Doba trvání**

Na základě zkušeností získaných při provádění rozhodnutí 2002/842/SZBP, 2010/179/SZBP, 2013/730/SZBP, (SZBP) 2016/2356, (SZBP) 2018/1788 a (SZBP) 2022/2321 a s ohledem na regionální rozměr projektu, počet příjemců, jakož i množství a složitost plánovaných činností je časový rámec provádění stanoven na 36 měsíců.

7. **Obecná struktura**

Technickým prováděním této akce je pověřen Rozvojový program OSN (UNDP), jednající jménem střediska SEESAC, které je regionální iniciativou vyvíjenou v rámci mandátu UNDP a Rady pro regionální spolupráci. Středisko SEESAC je výkonnou složkou regionálního prováděcího plánu pro jihovýchodní Evropu zaměřeného na boj proti šíření ručních palných a lehkých zbraní, a je tedy kontaktním místem pro všechny otázky související s ručními palnými a lehkými zbraněmi v regionu jihovýchodní a východní Evropy včetně usnadňování koordinace provádění regionálního plánu. Program UNDP, jednající jménem střediska SEESAC, ponese celkovou odpovědnost za provádění činností v rámci projektu a bude odpovědný i za provedení projektu jako takového. Doba trvání projektu je tři roky (36 měsíců).

8. **Partneři**

Středisko SEESAC bude tuto akci provádět přímo v úzké spolupráci s komisemi pro ruční palné a lehké zbraně, jakož i s příslušnými orgány v oblasti vnitřních věcí Albánie, Bosny a Hercegoviny, Černé Hory, Kosova, Moldavské republiky, Severní Makedonie a Srbska a Ukrajiny. Další subjekty budou úzce zapojeny v souladu se zavedeným uceleným přístupem ke kontrole ručních palných a lehkých zbraní, jenž zahrnuje jednotlivé zúčastněné strany.

9. **Podávání zpráv**

Bez ohledu na to, zda Komise tuto akci plně financuje, nebo pouze spolufinancuje, se bude na celou akci vztahovat povinnost podávání popisných i finančních zpráv, jak je uvedeno ve zvláštní dohodě o příspěvku a připojeném rozpočtu. Čtvrtletně budou předkládány popisné zprávy o pokroku, aby bylo možné evidovat a sledovat pokrok směrem k dosažení zásadních cílů.